

2017-10-25

Diarienummer: Ä 2017-1333

Utbildningsdepartementet

Remissvar Ökade möjligheter till grundläggande behörighet på yrkesprogram och ett estetiskt ämne i alla nationella program

Tillväxtverket arbetar för att stärka företagens konkurrenskraft. Det gör myndigheten genom att skapa bättre förutsättningar för företagande och attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas.

Sverige är en kunskapsekonomi där kunskap och kompetens är ett av våra främsta konkurrensmedel gentemot omvärlden. Tillgång till rätt kompetens, på rätt plats i rätt tid är en avgörande faktor för svenska företags konkurrens kraft. En snabb omvandling av näringslivet pådriven av digitalisering och globalisering gör denna fråga allt viktigare. Tillväxtverket arbetar för en bättre kompetensförsörjning för företag och för en näringslivsrelevant utbildning med särskilt fokus på små och medelstora företags behov.

Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Tillväxtverkets synpunkter

Generella synpunkter

Tillväxtverket instämmer i betänkandets förslag och bedömningar och vill särskilt lyfta fram nedanstående kommentarer.

Insatser som ger ökade möjligheter för elever som läser yrkesprogrammen att också få grundläggande behörighet till högskoleutbildningar gynnar elever och ökar attraktiviteten för yrkesprogrammen. Det är positivt för näringslivet. Utredningen skriver att yrkesprogrammets omfattning behöver öka för att inte yrkesinnehållet ska utarmas. Tillväxtverket instämmer i att yrkesinnehållet inte får utarmas.

Förslaget kring grundläggande behörighet är bra. Detta behöver kompletteras genom att pågående insatser för att informera och visa på möjligheter med att läsa de yrkesförberedande programmen behöver förstärkas. Ytterligare insatser behövs också för att öka attraktiviteten för utbildningarna. Tillväxtverket arbetar bland annat med frågan genom regeringsuppdraget *Uppdrag att främja samverkan mellan skola och industri för att motverka arbetskraftsbrist* där projekten visar på olika möjligheter att arbeta med frågan. Modeller som användas i insatsen skulle också kunna användas mot andra delar av ekonomin än industrin så som mot utbildningar i besöksnäringen.

Samverkan mellan utbildningsaktörer och arbetsgivare är en förutsättning för kvalitativa yrkesutbildningar som leder till anställningsbara elever. Det fungerar väl på många

ställen men här finns också möjligheter till ytterligare förbättringar. De regionalt utvecklingsansvariga via kompetensplattformarna har på många ställen goda kunskaper om offentliga arbetsgivares och näringslivets behov av kompetens. De är viktiga parter i att utforma dessa insatser och sprida modellerna regionalt och mellan branscher.

Tillväxtverket anser det viktigt att stärka estetiska ämnens närvaro i utbildningssystemet. När det finns en mångfald av kompetenser som kan samverka, exempelvis tekniska eller ekonomiska kompetenser med estetiska kan samhället vinna mer innovation och ökat entreprenörskap. Svenska teknikföretag som använder design på ett strategiskt och innovativt sätt har högre lönsamhet än de som inte gör det¹. Kulturella och kreativa företag i Sverige, som grundar sin verksamhet i estetisk eller annan kulturell kompetens, är generellt mer innovativa i sin tjänsteutveckling än vad genomsnittet av företag är². Tillväxtverket gör ingen koppling mellan detta ställningstagande och en eventuell sänkning av antalet gymnasiepoäng som ska omfattas av gymnasiearbetet. Att gymnasiearbetet fortsatt ska vara poänggivande ser myndigheten som en viktig förutsättning för att bland annat säkerställa att eleverna klarar de krav som yrkeslivet innebär.

Konsekvenser för företag (8.3)

Tillväxtverket instämmer i att förslaget inte direkt påverkar företag. På längre sikt är det grundläggande att de utbildningar som individerna väljer också möter näringslivets kompetensbehov. Med föreslagen i promemorian i kombination med tidigare nämnda förslag på insatser finns det goda möjligheter att utbildningarna ökar i attraktivitet. Detta kan belysas ytterligare. Till exempel bör det finnas underlag som kan beskriva mer utförligt de långsiktigt positiva effekterna för näringslivet. Inte minst med tanke på att det bakomliggande syftet är att fler ska studera, gärna till de bristyrken som bland annat företag är beroende av för att bibehålla och stärka sin konkurrenskraft.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Tim Brooks. Anna Laurin har varit föredragande. I handläggningen har också Helena Nyberg-Brehnfors, Eva Johansson, Klas Rabe, Örjan Johansson och Camilla Karlsson deltagit.

Namn Beslutande

Anna Laurin

¹ Svenska företag om design 2008, SVID
http://www.svid.se/upload/SVID_2011/For_foretag/Undersokningar/Svenska_foretag_om_design_2008.pdf

² Företagens villkor och verklighet 2014 - Kulturella och kreativa företag - innovativa med stor export, 2014, Tillväxtverket <https://tillvaxtverket.se/statistik/vara-undersokningar/resultat-fran-fovven/2015-05-06-kulturella-och-kreativa-foretag---innovativa-med-stor-export.html>